

OM DE ÆLDSTE UDGAVER AV LUDVIG HOLBERGS »PEDER PAARS» 55

Linjer, en Apologi for Digtet mod de Mistydninger og Angreb, det har været Genstand for, men der er det mærkelige ved den, at de Steder, der hentydes til, alle findes i 1ste Bog og ikke et eneste i 2den. Det synes at ligge nær at forklare dette saaledes, at enten har 2den Bog ikke vakt nogen Uvilje og altsaa ikke behøvet noget Forsvar, eller at Betænkningen er skrevet før 2den Bog udkom : som en Indledning til den. Den første Slutning kan imidlertid ikke drages, ti den 2den autentiske Redaktion, der som Fortale optager Apologien foran i 1ste Udgaves 3dje Bog, saa langt den gaar, med nogle hist og her i Texten yderligere indføjede Klassiker-citater, har (Bl.)(5^v) som en ny Slutning faaet tilsat et Forsvar for de »ublueligheder», som efter nogles Mening findes i Digtet, men disse »ublueligheder» forekommer netop i 2den Bog og hverken i 1ste eller 3dje.

Antager man da altsaa, at Fortalen foran 3dje Bog har optaget den nu forsvundne men engang eksisterende Fortale til 2den Bog i sig, paa samme Maade som 2den autentiske Udgave optager 3dje Bogs Fortale, maa man imidlertid ogsaa antage, at den ved at gaa over i 3dje Bog er blevet udvidet, ti i det Omfang, den der optræder, har den ikke kunnet rummes paa den Plads, der nu staar in blanco foran 2den Bog. »Just Justesens» Betænkning foran 3dje Bog udgør nemlig 21 Sider, men foran B 2 i 2den Bog er der kun Plads til 18 Sider. Indeholder da Fortalen, som den nu er, noget, der kunde pege paa en Udvidelse? Læser man den igennem, vil man se, at den er ganske fast disponeret, og at Dispositionen følges ret sikkert uden Digressioner, indtil der nederst paa 17de Side begynder et Afsnit med Ordene »Ja til Slutning», hvilket Afsnit fortsættes et Stykke over paa 18de Side; derefter kommer et Afsnit om Autors Person, som ikke er forberedt i det foregaaende, dernæst ét indledet med Ordene »At komme til dette Verk igien» og endelig ét, det sidste, begyndende med »At viise endelig med et Ord». Antager man disse tre Afsnit for tilføjede til den oprindelige Fortale ved dennes Indlemmelse i 3dje Bog, vil som det ses det forudgaaende kunne finde Plads paa de 18 nu manglende Sider foran 2den Bog. At disse tre Stykker i hvert Fald ikke kan have staaet der, synes sikkert, ti i Stykket om Autors Person tales om »de mange brave Folk, der have fundet Smag udi de forrige Bøger», og i Stykket »At komme til dette Verk igien» siges Forfatteren med stor Flid at have undgaaet at overskride de rette Grænser »saa vel udi den første Part, som i de andre».

Man tør da maaske mene, at den forsvundne apologetiske Fortale foran 2den Bog er bevaret i Just Justesens Betænkning foran 3dje Bog.